

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

POSLANSKIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE NA 39. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA

Ljubljana, 21. maj 2008

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik vlade, gospod Janez Janša. Prvi bo poslansko vprašanje predsedniku vlade postavil dr. Matej Lahovnik. Prosim.

DR. MATEJ LAHOVNIK: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik vlade! Po podatkih Eurostata je inflacija aprila meseca letos v območju evra znašala 3,3%, medtem ko je bila v Sloveniji kar dvakrat višja in je znašala 6,2%. Slovenija je država z najvišjo inflacijo v območju evra. Če pogledamo konkretno posamezne dobrine, pa vidimo, da so se mleko in mlečni izdelki aprila letos v primerjavi z aprilom lani podražili za tretjino, da se je sadje podražilo za 18%, da so se tekoča goriva podražila za 31,6%, da se je samo od začetka letošnjega leta dizelsko gorivo podražilo za več kot tretjino in da cene kurilnega olja presegajo vse sedanje rekorde. Po podatkih Umar-ja se višje cene hrane in energentov prenašajo tudi v cene drugih proizvodov in storitev. Inflacijska pričakovanja so na najvišjih nivojih doslej, zato se v Sloveniji soočamo že nekaj mesecev z inflacijo med 6 in 7%. Visoka inflacija postaja ključen razvojni problem. V nedavni anketi je samo 13% vprašanih povedala, da imajo letos višji standard, kot so ga imeli lani in je kar trikrat več tistih, ki pravijo, da se jim je standard znižal. Ko so ljudi vprašali, kako so jih prizadele podražitve, jih kar 72%, torej skoraj tri četrtine pravi, da zelo ali srednje. Samo četrtina je takšnih, ki teh sprememb skorajda ne občutijo. Po podatkih iste ankete 15% ljudi, ki je lani odšlo na počitnice, letos na te počitnice ne bo odšlo in kar 70% izmed teh pravi, da zaradi pomanjkanja denarja. Te podatke navajam predvsem zato, ker dejansko kažejo, da so v strukturi košarice predvsem nujne življenjske dobrine, torej tiste, zaradi katerih ljudje ne morejo zmanjšati nakupov, poleg hrane in energentov, je čedalje več tudi drugih takšnih proizvodov in storitev. To pa pomeni, da je potrebno ukrepati. Zato vas sprašujem, kako bo Vlada Republike Slovenije v okviru svojih pristojnosti ukrepala, da se ta inflacijska pričakovanja znižajo in predvsem kakšni so tudi ukrepi, da se standard teh ljudi, ki jih je inflacija najbolj prizadela popravi.

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje, ki je korektno v tem smislu, da vlada nima v rokah vseh inštrumentov, da vpliva na rast inflacije. Ima nekatere in o teh se v zadnjem letu - tudi v tem državnem zboru - veliko pogovarjamo. Tudi, ko gre za primerjave, je potrebno biti korekten.

Slovenija ima res najvišjo inflacijo v evroobmočju, vendar je takšno inflacijo imela tudi na začetku, ko smo stopili v evroobmočje, ker je bil to kriterij, ki smo ga najtežje dosegli. Se pravi, kar se tiče rangov v evroobmočju se od 1. januarja lanskega leta ni nič spremenilo. Bolj objektiven pogled na ta problem v

Sloveniji, v primerjavi z evropskim problemom inflacije, kaže ta graf, kjer se pač vidi, da so države v Evropski uniji, ki imajo bistveno nižjo inflacijo in so seveda države, ki imajo tudi bistveno višjo inflacijo od Slovenije, tudi še enkrat večjo. Med Nizozemsko, ki ima najnižjo in Slovenijo, ki ima 6 in še nekaj %, je bistveno manjša razlika, kot med Slovenijo in Latvijo, ki ima 13% inflacijo. Je pa šla isto leto v Evropsko unijo kot mi.

Predvsem, če pogledate to primerjavo vidite, da je seveda stanje v Evropski uniji, ki na nekatere politike vplivajo tudi splošni ukrepi, ki so seveda merjeni z evropskim povprečjem in z nekimi prijemi, ki morajo upoštevati neko stanje ali pa idealno povprečno stanje celotne 27-terice, da se ti ukrepi potem različno odražajo na specifično stanje v posamičnih državah, in da so nekatere strukture, žal zdaj tržne strukture, v novih državah članicah bistveno manj prilagojene na nek realen spopad z inflacijskimi pritiski, kot pa je to v tistih državah Evropske unije, ki imajo razvito tržno gospodarstvo in regulatorne mehanizme že dolga leta in desetletja. To je eden od naših problemov, ki se ga vlada loteva, se pravi - nadzor ali reguliranje tržnih struktur in praks. Tu je bilo nekaj pomanjkljivosti v preteklosti. Urad za varstvo konkurence do lanskega leta ni zadovoljivo opravljal svoje delo. Tam so ljudje imeli tudi trajne oziroma 5-letne mandate. Vlada v to ni posegala. Že tam, kjer smo ob zaključku mandatov posegli v te inštitucije, smo bili obtoženi kadrovskega cunamijev. Tukaj bi verjetno morali že prej spremeniti zakonodajo tako, da bi se omogočile osvežitve. Ker ravno nedelovanje dveh regulatornih institucij - Urada za varstvo konkurence in Agencije za trg vrednostnih papirjev - je to nedelovanje v veliki meri prispevalo k temu, da obstajajo delni monopoli na področju ponudbe oziroma trgovine v Sloveniji in da zaradi tega ta amortizer, ki ga tržno gospodarstvo vedno do določene mere predstavlja ali pa pomeni pred inflacijskimi pritiski v Sloveniji ni deloval v takšni meri, kot v nekaterih drugih državah članicah Evropske unije.

Ključni očitki, ki ga je bila vlada doslej deležna iz poslanskih vrst opozicije, je bil, da imamo proračunski primanjkljaj. Če se ne motim, je ravno gospod poslanec, ki je postavil danes to vprašanje, podobno vprašanje postavil in dal v središče oziroma v jedro problema ravno proračunski primanjkljaj. Od lani naprej Slovenija nima več proračunskega primanjkljaja. Se pravi, fiskalna politika neposredno ni kriva za to inflacijo. Vlada je naredila vse, da ustvarimo presežek, da varčujemo in da na ta način dajemo tudi signal vsem ostalim sektorjem, da je to pač potreben korak. Za blažitev inflacijskih pritiskov v tistih segmentih prebivalstva, kjer dolgoročni ukrepi ne predstavljajo realne rešitve v sedanjem času, pa smo sprejeli vrsto ukrepov...

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev odgovora? Izvolite, gospod Lahovnik.

DR. MATEJ LAHOVNIK: Hvala lepa. Saj, spoštovani gospod predsednik vlade, v marsičem se lahko strinjam z vami, tudi del tistega, kar ste omenili, drži. Ne razumem pa, zakaj Slovenijo primerjate z Latvijo. Latvija ni v evro območju. V Evropski uniji sta tudi Bolgarija in Romunija, pa se z njima, kar se inflacijskih meril tiče, ne moremo primerjati, ker smo uvedli evro, smo v evro območju in za nas je to merilo. Inflacija v Sloveniji je dvakrat višja od evro območja. Tudi 1.1.2006, ko smo vstopili v evro območje, smo izpolnjevali inflacijske maastrichtske kriterije, inflacija je bila precej nižja, kot je danes. Danes se praktično iz meseca v mesec soočamo z inflacijo med 6 in 7%. Jaz vem, da vseh vzvodov nima več vlada. Jasno je, da monetarne politike nimamo več v svoji pristojnosti. Ampak precej vzvodov je, nekaj izmed teh ste tudi sami omenili.

Kar se tiče primanjkljaja in rebalansa, sem bil, mislim, prvi, ki sem povedal, da je ta rebalans droben korak v pravi smeri, ampak zelo, zelo droben korak, to je problem. Rebalans se nanaša na 2 promila bruto domačega proizvoda, in če gledamo strukturni primanjkljaj, je še vedno problem. Mi ne moremo gledati samo primanjkljaja kot takšnega, in to verjetno oba dobro veva. Tako da problem inflacije ostaja na ravni med 6 in 7%. Zame je ključni problem, da tri četrtine ljudi pravi, da jih je inflacija zelo ali

srednje prizadela in da se je ljudem letos standard trikrat več znižal v primerjavi s tistimi, ki se jim je povečal. Problem obstaja in nekaj vzvodov vlada zagotovo ima; nekaj izmed teh ste nenazadnje tudi sami omenili.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa. No, najprej, kar se tiče teh merjenj vtisa, kako kakšen makroekonomski kazalec vpliva na standard. Če pogledate ankete v letu 2004, boste videli, da je tudi takrat veliko ljudi na vprašanje, "ali mislite, da letos živite slabše kot lansko leto, odgovarjalo ja. To je običajen odgovor, ki ga vedno dobimo in je treba te odgovore vedno kombinirati tudi z realnimi statističnimi podatki. Glede presežkov je zelo pomembno, da vemo, da je Slovenija v lanskem letu dosegla tudi presežek širšega sektorja države. Minimalen, ampak vendarle, in to prvič v zgodovini, da smo bistveno zmanjšali javno porabo, da smo povečali zaposlenost, kar pozitivno deluje na celotno makroekonomsko sliko. Vlada vodi striktno politiko na področju reguliranih cen, tam kjer so cene regulirane. Vlada kljub zelo velikim pritiskom in zelo majhni podpori s strani tistih, ki so na splošno zagovorniki ukrepov boja proti inflaciji, ne popušča pred zahtevami za to, da se plačna politika sprosti v smeri, ki bi inflacijo pognalo v spiralo. Morda je tukaj še največji izziv. Tukaj se vodijo najtrša pogajanja, ker je treba upoštevati tudi socialno dimenzijo razvoja. Vendar pa se je treba hkrati zavedati, da neka visoka, povprečna, linearna rast plač v državi, predstavlja na koncu nevarnost tudi za tiste, ki bi dobili nekoliko večje dohodke, potem pa bi inflacija itak nižala njihovo realno vrednost. Vlada je imela tukaj nekoliko več podpore. Mislim, da bi bilo vsem lažje, in da bi tudi to inflacijsko spiralo lažje krotili. Ne napovedujem pa, da bo vlada lahko karkoli naredila na dveh ključnih segmentih, ki poudarjata inflacijo. To sta cena nafte, ki se je povečala od 1. januarja do letos, za 30% na svetovnih trgih in cene hrane, ki so se v zadnjega pol leta povečale v povprečju skoraj za 70% na svetovnih trgih. Na te generatorje inflacije vlada nima vpliva in s tem bomo soočeni še v naslednjih mesecih.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Naslednji bo predsedniku vlade postavil poslansko vprašanje gospod Zmago Jelinčič plemeniti. Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa za besedo. Morda se vam bo zdelo vprašanje, gospod predsednik, da ne gre ravno na vas, ampak gre za vprašanje, na katerega mora odgovoriti Vlada Republike Slovenije, čeprav veliko mero teže in krivde nosi tudi državni zbor, ki je tako na vrat na nos priznal samostojnost Kosova, ko je vse stranke, razen Slovenske nacionalne stranke, ste glasovale za to. Gre za vprašanje Slovencev, ki so živeli na Kosovem. Oгромno slovenskih družin je bilo v Prištini, Kosovem polju, južni Kosovski Mitrovici in po ostalih delih te pokrajine. 99% teh družin, med 500 in 1000 ljudi, točnih podatkov še nimam, je bilo pregnanih iz svojih domov. Domovi so bili požgani, ljudje so bili pretepeni in mnogi mladi Slovenci so bili odpeljani v Albanijo, kjer so jih razrezali in prodali kot rezervne dele v trgovini z organi. Imam kar nekaj podatkov, recimo, najbolj krut podatek je o 17 let staremu Ivanu Jeriču, ki so ga Albanci odpeljali, seveda ob pomoči UNMIK-a, UNPROFOR-ja in pa KFOR-ja in so ga starega 17 let, učenca drugega razreda srednje šole, odpeljali in razrezali. Takih zadev je ogromno.

Kaj bo naredila slovenska vlada na tem področju? Ali sploh ve slovenska vlada kaj o tem? Ali je slovenski vladi oziroma slovenski državi, vključno z državnim zborom sploh kaj do tega, da se zaščiti Slovence tudi drugje po svetu, ne samo tukaj v okolici in Argentini? Pričakujem, da se bo kaj storilo nav tem področju. Jaz sem pripravljen podati vse podatke, ki jih imam. Podatkov ni malo. Podatki so grozljivi in upam, da ne bo več državni zbor s tako srčnostjo sprejemal predstavnike parlamenta Kosova, kot so bili sprejeti pred nedavnim, ampak da jim bo postavil tudi kakšno vprašanje. Da ne bomo več poslušali vsakega namiga iz Združenih držav Amerike in EU, ampak da bomo razmišljali tudi o svojih ljudeh. Hvala lepa.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa. Čeprav se mi zdi, da je ta svoboda poslanskega vprašanja v tem primeru nekoliko, bom rekel, široko interpretirana, ker trditev, ki ste jo navedli po mojem mnenju ne drži, saj uradnih podatkov o tem nimamo. Če bi se to dogajalo, kar pravite, dvomim, da bi to ostalo skrito očem javnosti. Sem tudi trdno prepričan, da mednarodne institucije, tako tiste, ki tam delajo, pod okriljem Združenih narodov, kot tiste, ki delajo tam po okriljem Evropske unije zagotovo niso storile tega, kar pravite.

Tudi številke o katerih govorite prvič slišim. Po uradnih podatkih živi na Kosovu okoli 400 Slovencev. Nimamo podatka, da bi se komurkoli zgodilo kaj takšnega, kot ste tukaj navajali. Seveda bomo vse indice, ki jih imate in ki ste jih, kot pravite, pripravljene podatke, preverili. Se mi pa zdi vse skupaj zelo neverjetno.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev odgovora? Izvolite, gospod Jelinčič.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa. No, zagotovo drži tisto, da vlada nima podatka o tem, sploh pa nima pravih podatkov o tem. Mislim, da pravzaprav nima nobenih podatkov o tem. Ministrstvo za zunanje zadeve je tukaj totalno zgrešilo svoj namen in vse ostalo. Carla Del Ponte je izdala knjigo "Lov", s podnaslovom "Jaz in vojni zločinci". Tam notri v veliki meri opisuje kaj se je dogajalo in opisuje še kaj drugega. Dejstva so poznana v veliki meri, res pa je, da jih slovenska država ne pozna. To je žalostno. Zanimivo je, da so ljudje iz tistih krajev poslali dopise s prošnjo, da bi objavili kaj od tega, tudi v nekatere slovenske časopise, recimo v Delo, pa v Delu niso hoteli objaviti tega. Ne vem zakaj. Verjetno zato, da ne bi kvarili lepe podobe ali kaj podobnega.

Še enkrat, jaz upam, da bo vlada naredila kaj na tem področju. Prosil bi tudi za pisni odgovor, da mi sporočite vsaj podatke, ki jih imate, čeprav mislim, da bo to v dveh vrsticah. Kajti ministrstvo za zunanje zadeve nima ničesar in jaz sem pripravljen predati tiste podatke, ki jih imam jaz, dati kontaktne osebe, tako v Srbiji, kot tistih morda dveh treh, ki so ostali na Kosovem, da se ta zadeva enkrat reši. Mislim pa, da nikakor ne smemo opravičevati raznih mednarodnih ustanov, kajti celo Carla Del Ponte jih je - iste ustanove, ki sem jih jaz omenil - obtožila tudi sodelovanja pri preprodaji človeških organov. Hvala lepa.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, po naših podatki v knjigi, ki jo omenjate, tega primera, ki ste ga navedli ni in tudi nikjer drugje se ni pojavil. Tudi splošno vzdušje na Kosovu nikakor ni naklonjeno takšnemu ravnanju, o katerem govorite. Slovenci so tam dobro sprejeti, tako s strani večinskega naroda, kot tudi s strani manjšin, tudi srbske. Slovenija ima v različnih organizacijah pod okriljem mednarodnih organizacij na Kosovu v zadnjih letih od 200 do 700 ljudi. Je močno prisotna tam, Večina teh pripadnikov je iz Slovenske vojske, ki so v sestavi KFOR-ja in te enote Slovenske vojske so v glavnem nastanjene na območjih, kjer ščitijo srbsko manjšino. Pripadniki teh enot so - lahko greste sami mednje in se to prepričate - zelo dobro sprejeti iz obeh strani. Pravzaprav po teh podatkih, ki jih imamo, skoraj najbolje, tudi zaradi tega, ker se lažje sporazumevajo kot pripadniki teh sil iz nekaterih drugih držav. Tudi na sploh je vzdušje na Kosovu do Slovencev, in to, ponavljam še enkrat, tako s strani večinskega naroda kot s strani manjšin pozitivno, kar seveda izključuje, da bi se dogajale stvari v nekem splošnem obsegu, v smislu tega, kar ste navajali. Morda je bil kje kakšen posamičen kriminalen primer; če imate konkretne podatke, bomo to preverili. Dvomim pa, da je to neka politika nekoga na Kosovu, usmerjena proti Slovincem, kjer se požigajo hiše, izganjajo družine in trguje s človeškimi organi. Z vsem spoštovanjem, gospod poslanec, ampak mislim, da ste tokrat malo pretiravali.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Imate proceduralni predlog? Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa. Glede na odgovor gospoda prvega ministra, še posebej zaradi tistega, da sem pretiral, bi v skladu s poslovnikom državnega zbora predlagal, da o tem opravimo splošno razpravo. Namreč, opazil sem tudi pri nekaterih ministrih nasmeške in smejanje, ko sem govoril o teh tragičnih dogodkih. Treba je povedati, da Slovencev praktično ni več na Kosovu. Šlo je za etnično čiščenje in to etnično čiščenje se še v neki meri nadaljuje. Seveda ta primer ni poznan. Še marsikateri drugi primeri niso poznani, zaradi tega, ker je celo sedanji francoski zunanji minister Kouchner - v tistem času je bil on šef UNMIK-a - prepovedal kakršnokoli raziskavo v tej smeri. Vendar dejstva obstajajo in vendar so dokazi na določenih mestih. Mislim, da je skrajni čas, da se o tem v Sloveniji tudi pogovorimo, če že ne zaradi drugih narodnosti, vsaj zaradi naših ljudi. Če imamo tam skoraj 700 vojakov, to pomeni, da zelo dobro sodelujemo z lokalnim prebivalstvom. Seveda, sodelujemo, ne z lokalnim prebivalstvom, sploh pa ne s tistim, ki je ogroženo, ampak sodelujemo z lokalnimi oblastmi, kar je nekaj drugega. Seveda smo tudi pod okriljem mednarodne skupnosti, kar je zopet nekaj drugega. Tudi v Afriki so se dogajali zločini, pri katerih so bili botri mednarodne organizacije, mirovne organizacije in podobno. Enako se je dogajalo na Kosovu. Ne smemo si zatiskati oči, zaradi tega, ker nam bo zgodovina očitala to. Odprimo zadeve in rešimo. Jaz sem povedal direkten primer. Lahko vam pripeljem starše, ki vam bodo povedali o teh stvareh. Ti starši ne živijo več v Prištini, ampak živijo v Beogradu, kamor so morali pobegniti, tako kot skoraj 99% Slovencev - kajti Kosovo hoče biti etnično čisto. Žal jih pri tem podpira Republika Slovenija in na žalost državni zbor, razen Slovenske nacionalne stranke. Zato še enkrat prosim, da opravimo o tem javno razpravo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. O predlogu poslanca, gospoda Jelinčiča, da državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo državni zbor odločil v okviru glasovanj v četrtek, 22. maja 2008.

Naslednji bo poslansko vprašanje predsedniku vlade postavil gospod Jožef Školč. Prosim.

JOŽEF ŠKOLČ: Hvala lepa. Gospod predsednik, danes ste že v odgovoru na prvo vprašanje poskušali z neprimernimi primerjavami zmanjšati težo podatkov o inflaciji. Kajti, če vzamemo podatke Umar-ja, potem je za lansko leto bila povprečna inflacija 3,6%, za letos se napoveduje 5,2%. To pomeni velik pritisk na socialno razslojevanje. Zato so analitiki MD-ja prejšnji teden predlagali, da vlada kot prvo od prednostnih nalog le poišče ukrepe. Ti bi zmanjšali pritiske na rast cen in preprečili poslabšanje socialnega položaja prebivalcev v Sloveniji. Tudi sami ste rekli, da se Evropa sooča z novo realnostjo na socialnem položaju, in da bodo zato v ospredju slovenskega predsedovanja, boj proti revščini in socialni izključenosti. Ampak ukrepi vlade v zadnjem času so taki, da gredo v nasprotno smer. Davčna reforma je razbremenila najbogatejše. Poskrbeli ste za boljše prihodke, kritično nastavljenih prijateljev v podjetjih. Recimo, gospodu Kryžanowskemu smo omogočili na letni ravni 10 tisoč, pa 25, v Telekomu 9282 dodatnih prihodkov itn., med tem, ko za 800 tisoč davčnih zavezancev, za katere naj bi bila ta dohodninska reforma ugodna, pomeni to povečanje za 45 evrov. Ampak ob tem obstoji še majhna prevara. Ker ni več olajšav, mora marsikdo plačati dodatno. In ker ni več olajšav za stanovanja, so predvsem mladi na slabšem. Ali je to torej vaš prispevek k zmanjšanju teh socialnih razlik? Ali je to del te evropske politike, ki ustanavlja sklade. Zmanjšali ste tudi davek na kapitalne dobičke in spet profitirajo najbogatejši. Kaj boste naredili, da bodo vaše obljube meso postale, in da ne boste eno govorili, delali pa drugo?

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Najprej tega zadnjega; naj rečem, da v tem mandatu oziroma po spremembi davčne zakonodaje, proračun pobere bistveno, bistveno več davka na dobiček kot pa v prejšnjem mandatu. Tako da, je bil ta ukrep v nasprotni smeri kot ste dejali.

Res pa je, da so v prejšnjem mandatu bila dolga leta, ko so bili kapitalski dobički neobdavčeni in proračun ni dobil od tega ničesar, saj smo se leta pogovarjali v tem državnem zboru, ko so bile pozicije zamenjane. Zdaj pa se iz kapitalskih dobičkov proračuna teče zelo veliko sredstev.

Kar se tiče protiinflacijskih ukrepov, ki so na voljo vladi, sem o vseh štirih govoril že prej in to nima smisla ponavljati. Kar se tiče socialnega razslojevanja in stopenj revščine v Sloveniji in v Evropski uniji, če je bila razprava v državnem svetu kjer so pristojni organi predstavili podatke, primerjava med Slovenijo in Evropo je tukaj v preglednici. Ne glede na to, da smo v Evropski uniji šele od leta 2004, se Slovenija uvršča med države z najmanjšo razslojenostjo, kar ne pomeni, da je stanje idealno. Zelo pomembno je, da se izboljšuje, da se ne poslabšuje, kot ste vi rekli, in da vlada, tudi ko gre za te posebne pritiske, kot je recimo inflacijski, na te pritiske odgovarja z ukrepi, ki omogočajo - še posebej tistim, ki imajo nižje dohodke, da se s temi pritiski bistveno lažje soočajo. Tako je vlada v tem mandatu, recimo, ko gre za upokoјence, popravila krivico in uvedla usklajevanje pokojnin z bruto plačami. Potem je uvedla varstveni dodatek, otroški dodatek se je povečal za 8,4%. Višja je splošna olajšava. Povečali smo minimalno plačo in pripravljamo še nekatere ukrepe, v kolikor se bodo ti pritiski nadaljevali, tako kot smo obljubili na zadnji seji. Presežek, ki ga predlagamo v rebalansu proračuna za leto 2008 v nobenem segmentu ni dosežen na račun socialnih transferjev ali na račun ukrepov s katerimi lahko zmanjšujemo to socialno razslojevanje, ampak je to presežek, ki je predlagan izključno na podlagi varčevanja, kjer so morali nekateri resorji bistveno poseči v svoje investicijske programe, največ ravno ministrstvo za obrambo, in še nekateri, ki imajo večje investicije. Vendar pa nikoli nismo trdili, da ne obstaja morda še kakšen ukrep, ki bi ga lahko vlada uporabila. V kolikor ga znate našteti oziroma predlagati, ga bomo pretehtali in z veseljem predlagali državnemu zboru.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev? Izvolite, gospod Školč.

JOŽEF ŠKOLČ: Kar se tiče tega zadnjega, imate predlog za spremembo dohodninske zakonodaje v delu, ko omogoča ponovno olajšavo za tiste mlade ljudi, ki kupujejo stanovanja. Ampak, jaz ne osporavam tega, da vi dobro poskušate poskrbeti za proračun, spraševal sem po tem, da omogočate, bom rekel, tudi posameznikom, da bolj bogatijo. To soočam z vašimi napovedmi, da boste skrbeli za manjše razslojevanje, v tem je poanta, zato ni potrebno tega preobračati.

Ravno tako, bom rekel, podatki Umar-ja pravijo, da se minimalna plača ne glede na ukrepe ni povečala, ampak, da se je realno znižala za 1,1%, to so podatki vaših služb. Ravno tako Umar pravi, da je dostopnost do socialno varstvenih storitev merjena z javno mrežo institucij in z obsegom kapacitet - za razliko od prejšnjih let - v letu 2006 ostala na istem, ni se izboljšala. Število odklonjenih prosilcev se je celo povečalo. To so podatki, gospod predsednik, ki vas demantirajo. Mi v teh nekaj minutah nikoli nimamo časa, da bi se soočili z vsem vašim propagandnim aparatom, ki ga imate in da bi s podatki, ki jih sami producirate povedali, da pač producirate laži, da je socialno stanje drugačno, da ukrepov za odpravo revščine ni in ne nazadnje ste imeli včeraj nadstropje nižje posvet, kjer so govorili ljudje, ki se s tem soočajo in so postavljali podobna vprašanja, kot jih postavljam danes tukaj. Ali je to, bom rekel, nova pravičnost, ki jo oznanjate?

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vprašanje socialne pravičnosti in socialne razslojenosti, ni samo stvar prihodkov, bogastva, uspešnosti, gospodarske rasti, ampak je povsod tudi stvar distribucije ali pa redistribucije. To je tudi velik problem oziroma velik izziv, kjer ni idealnega sistema. Če pogledate to primerjavo, ki je pred vami, vidite, da je Luksemburg, ki je po nacionalnem dohodku na prebivalca najmanj še enkrat bogatejši od Slovenije, socialno bolj razslojena država. Čeprav imajo na voljo dovolj sredstev, da bi to revščino že zdavnaj odpravili. Nimajo vzpostavljenega nekega mehanizma, ki bi to

tudi dejansko v praksi omogočil. Ker revščina ni samo vprašanje denarja, vprašanje materialnega statusa, je tudi vprašanje predvsem izobraževanja, znanja, ne nazadnje tudi kulture, socialne vključenosti, statusa in tako dalje. S tega vidika bi bil zelo vesel, če bi kdo kaj konkretnega predlagal. Predlagate evropski model - za Slovenijo ni več dovolj, ker je Slovenija nad evropskim povprečjem.

Kar se tiče realnih podatkov pa je vedno tako. Vedno je možno nek posamični primer potegniti ven iz slike in na podlagi tega skušati ustvariti neko generalno resnico, vendar to ne drži. Ne morete trditi da zato, ker je en avtobus potniškega prometa zamudil, da celotni potniški promet ne funkcionira. Približno takšna je bila vaša trditev. Od leta 2000 do sedaj plače v Sloveniji realno rastejo. Se pravi, splošni standard se, če merimo po tem prihodku, povečujejo. Res pa je, da je v tem času prihajalo do nepravilnosti. Res je, da če si je nekdo v 10 letih nabral 700 ali milijardo evrov premoženja, da imajo drugi toliko manj. Res je, da do tega ni moglo priti na zakonit in na pošten način. Kar pa se tiče odgovornosti za to, pa se je treba malo širše vprašati.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Imate proceduralni predlog. Izvolite, gospod Školč.

JOŽEF ŠKOLČ: Hvala, gospod predsednik. Jaz mislim, da je o tem potrebno v skladu s poslovníkom opraviti ustrezno razpravo. Sam nisem vlekel na dan nobenega konkretnega primera, ampak statistične podatke, gospod predsednik vlade. Statistične podatke vladnega urada. V tem oziru se spet nekako neustrezno izmikate. Ne morete vseh odgovorov pokriti z današnjo tabelo. Če že hočete primer Luksemburga, potem je pri Luksemburgu vprašanje tudi koliko je revščine in koliko je prikrite revščine. O tem pač govorimo. Ni samo vprašanje razslojenosti, ampak je vprašanje realne revščine. To so bile tiste stvari, ki bi jih lahko včeraj, če vas res zanimajo, poslušali v dvorani pod nami. Dejstvo je tudi, da nima samo en posameznik nižje plače, kot bi hotel primer o avtobusu povedati, ampak da je minimalna plača realno nižja, po vaših podatkih...

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Gospod Školč imate proceduralni predlog? Ali...

JOŽEF ŠKOLČ: Seveda, gospod predsednik...

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Želite nadaljevati s polemiko?

JOŽEF ŠKOLČ: Gospod predsednik vzdržite se tega. Imam utemeljitev za to, da je pač potrebno o neustreznem odgovoru predsednika vlade o tem, da ne pozna podatkov svojih uradov, razpravljati v tej dvorani. Jaz bi rad, da razpravljamo o njegovih odgovorih in o podatkih Umarja, ne o mojih nekih za lase privlečenih trditvah, kot bi rad javnosti predstavil predsednik vlade. Prosim, da nas v tej diskusiji pač podprete. Ne bomo razpravljati tokrat o mojih trditvah, ampak o pomanjkljivem znanju predsednika vlade in nepoznavanju podatkov Umar-ja. Hvala lepa.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. O predlogu poslanca gospoda Školča, da državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njegova poslanska vprašanja, bo državni zbor odločil v okviru glasovanj, v četrtek, torej jutri, 22. maja.

Zadnji bo poslansko vprašanje predsedniku vlade postavil mag. Franc Žnidaršič. Prosim.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala za besedo! Spoštovani predsednik vlade, spoštovani ministrski zbor, kolegice in kolegi! Vlada Republike Slovenije je v svojem odklonilnem mnenju glede zakona o spremembi zakona o usklajevanju transferov posameznikom, gospodinjstvom, navedla, da bi predlagala sprememba zakona pomenila razveljavitev enotnega modela usklajevanja, in da bi se vsi transferi usklajevali z rastjo povprečjem bruto plač. V nadaljevanju vlada pojasnjuje ... argumentov in pri

tem pozablja, da je s sprejetjem zakona v enoten način usklajevanja, poenotila in pomešala socialne pravice iz naslova čiste solidarnosti in pravice iz zavarovanj, kar je za nas nesprejemljivo. Pri tem je zavestno zamolčala dejstvo, da je poenotenje v večini povzročilo poslabšanje njihovega položaja. S sprejetim zakonom o varstvenem dodatku in zakonom o družinskih prejemkih, pa svoj enoten način usklajevanja že sama tudi porušila, ker pomeni, da je priznala in šla z zakonom, sprejetim jeseni 2006, v napačno smer.

Kar zadeva usklajevanje pokojnin, pa ... tudi ne rastejo tako kot določa 150. člen zakona, pač pa bistveno počasneje, saj podatki kažejo, da so pokojnine v povprečju povprečnih plač v državi v zadnjih petnajstih letih padle za nekaj nad 20%. To je dokaz, da niti pokojnine niti socialni transferi ne morejo ogroziti javnih financ, saj se le del potrebnih sredstev pokriva iz proračuna, večina pa iz pokojninske in zdravstvene blagajne. Povedano drugače. Veljavni zakon dejansko pomeni zamrznitev. V primeru pričakovanega padanja inflacije, pa celo večletno realno zmanjševanje transferjev, kar bi ob visokih podražitvah hrane za opravičence pomenilo ne samo socialno, pač pa tudi eksistenčno vprašanje. Naš zakon zato ponuja ureditev, po kateri bi usklajevali po enotnem sistemu, vendar tako, da bi v državi zagotovili ne samo vzdržnosti javnih financ, pač pa tudi socialno vzdržnost in uresničevanje pravic, ki so zapisane v posameznih zakonih iz naslova zavarovanj.

Zaradi povedanega, vas spoštovani predsednik vlade sprašujem: Ali ne bi kazalo spremeniti stališča vlade do predlaganega zakona in ga vsaj v glavnih ciljih podpreti, kar bi šlo v kontekst pogosto omenjene blaginje in spremenjenih okoliščin? In drugič. Ali ninekoliko cinizma v napovedanem proračunskem presežku, ki je nastal tudi na račun poslabšanja položaja večine tistih, ki so prejemniki socialnih transferjev in se otepajo z revščino? Znotraj tega je v letošnjem letu napovedan prihranek bil 25 milijonov evrov. Hvala lepa.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa. Najprej glede te zadnje trditve. Res je, da se pritisk na nekatere dele proračuna, kjer so sredstva za socialne transfere, v zadnjih letih nekoliko zmanjšuje. To pa predvsem zaradi tega, ker se je povečala zaposlenost. V Sloveniji se je v zadnjih letih ustvarilo na deset tisoče novih delovnih mest, toliko več ljudi se je zaposlilo, toliko manj je brezposelnih, toliko več ljudi, ki so na novo zaposleni, plačujejo prispevke, in toliko manj jih dobiva socialne transferje. Se pravi, splošna gospodarska in socialna slika, ki se je v Sloveniji izboljšala zaradi večje zaposlenosti in tudi zaradi realne rasti plač, je prispevala tudi k ustvarjanju večjih prilivov na eni strani, na drugi strani k zmanjšanju nekaterih odlivov. Kar pa ne pomeni, da so se transferji posameznikom zmanjšali. Nikjer se niso zmanjšali, povsod so se povečali ali pa so realno ostajali enaki. Vse številke to kažejo. Delež sredstev, ki jih Slovenija porabi, recimo za izplačilo pokojnin, od leta 2004 do leta 2008 znaša približno enako oziroma je ta delež približno enak, med 10 in 11% bruto domačega proizvoda, niha za nekaj desetink vsako leto, glede na to, kako se pač gibajo ostale makro številke. Glede na to, da se bruto domači proizvod skokovito povečuje, ker imamo visoko gospodarsko rast, delež, ki se ohranja na približno enaki ravni, kaže, da se povečujejo realno tudi pokojnine. Pa tudi vsi ostali izdatki, ki so vezani na samo rast. Če pogledamo primerjavo, vidimo, da, recimo eden takih pomembnih pokazateljev, ki se uporablja povsod, v vseh normalnih državah, vseh državah, kjer imajo tudi solidarnostne sisteme pokojninskega zavarovanja in zakonodajo, ki štiti zaposlene, je primerjava med podatkom o minimalni plači in minimalni pokojnini za polno delovno dobo. Bližina teh številke je v Sloveniji zelo velika. Mislim, da smo država - ne poznam druge, morda je še kakšna država -, kjer sta ti dve številki tako blizu. Minimalna pokojnina za polno delovno dobo je v Sloveniji 403 evre, kdor dobi manj, dobi varstveni dodatek, tako da je to izravnano. Minimalna plača za poln delovni čas pa je 566 evrov bruto, neto okoli 400 evrov, kar pomeni, da je v bistvu minimalna plača enaka, kot je minimalna pokojnina. Tako da je, kar se tega tiče, težko govoriti, da je kakšen sloj tu deprivilegirani. Še posebej ne moremo trditi, da se v Sloveniji pokojnina tretira kot sociala. Pokojnina je plačilo za minulo delo na podlagi vplačanih

prispevkov in seveda tudi solidarnostnega sistema, kar pomeni, da se prispevki vplačujejo tudi sproti oziroma predvsem sproti. Ta razmerja je treba upoštevati. S porušitvijo tega razmerja, se pravi, z neko intervencijo samo v enem segmentu, ne bi dobili ničesar. Bi pač samo začeli nek proces, ki bi na koncu - v situaciji v kakršni smo - pognal naprej inflacijsko spiralo, ki bi na koncu največ vzela ravno tistim, ki imajo najmanjše dohodke.

S tega vidika neki linearni ukrepi niso pravi, o tem se pogovarjamo že celo leto. Vlada je že pripravila nekatere ukrepe s katerimi skuša pomagati tistim, ki so najbolj prizadeti in bo pripravila še nekatere ukrepe v prihodnosti, v kolikor se bodo ti trendi nadaljevali. Vendar bodo to ukrepi, ki bodo natančni, ki bodo šli samo na tiste, ki so dejansko prizadeti in, ki ne bodo predstavljali nevarnosti za to, da to inflacijsko spiralo z lastnim prispevkom poganjamo v nebo.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev? Izvolite.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala. Torej, nekatere vsebinske zadeve v vašem odgovoru so takšne, kot ste rekli, ampak vse pa ne držijo. V BDP-ju se stroški za pokojninske blagajne v zadnjih štirih letih zmanjšujejo hitreje kot prej, tako, da skupni stroški za socialno varnost upokojencev padajo. Tudi po poročilu računskega sodišča kaže, da vlada v proračunu nima vgrajenih strateških mehanizmov za varstvo starejših, recimo, čeprav je bilo to v svojem programu bilo napovedano. Moram tudi povedati, da nisem dobil odgovora, kako je mogoče zamrzniti pravice iz posameznih zavarovanj, denimo: iz pokojninskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja za primer brezposelnosti. Kajti - v nasprotju z vašo trditvijo - prejemki oziroma transferi iz tega naslova lansko leto niso porasli niti za 1 cent, kar pomeni, da so se realno zmanjšali ob inflaciji kakršna je bila. Realno zmanjšali. Na realno zmanjšanje ni mogoče pristati, zlasti ne ob vašem pojasnilu, da je v BDP-ju razlika nastala zaradi zaposlovanja. Ja, saj se vedno računa na dosežen skupni rezultat, odstotek, ki gre za posamezne stvari. Kadar je odstotek imenitnejši, takrat ne moremo poslabšati položaja tistih, ki se napajajo iz tega skupnega ustvarjenega premoženja. Tukaj vidim pomanjkljivost te rešitve in seveda težavo v tem smislu, da dolgoročno to ne vzdrži kritike. Kajti, če bi stagnirala oziroma padala inflacija naslednjih 5 let, 5 let ne bi dobili ti ljudje niti centa več, ker je poračun vezan na rast inflacije, ne pa na inflacijo kakršna je. To je nesprejemljivo, ker bi realno prihajali v vedno večje težave. V tem smislu želim dopolnilni odgovor. Hvala.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa. Tega zadnjega nisem razumel. Kakšna je razlika med inflacijo in rastjo inflacije. Jasno je, da so poračuni vezani na rast, ne pa neko stanje. Saj, če bi bili vezani na neko trajno stanje ali pa na zamrznjeno stanje, potem poračunov ne bi bilo, ker ni gibanja. Morda sem narobe razumel.

Zdaj, kar se tiče teh primerjav oziroma moje trditve, da je večja zaposlenost in izboljšana makroekonomska oziroma gospodarsko socialna slika v Sloveniji prispevala na zmanjševanje pritiskov na nekatere socialne transfere, to velja za ključne transfere. Tiste, ki so največji. Treba je tudi ločiti kaj je socialni transfer in kaj je kakšna druga pravica. To, da se neka stvar ali nek mehanizem ne da zamrzniti oziroma da se to ne bi smelo, to ne vem, če je temu tako. Če bi bilo temu tako, potem takoj po volitvah leta 2001, s soglasjem DeSUS-a, prejšnji parlament ne bi zamrznil usklajevanje pokojnin s plačami, pa ste ga. Šele ta vlada in ta parlament je v tem mandatu to popravil. Torej, očitno se to da. Jaz sem vesel, da smo to skupaj naredili. Ne vidim pa razlogov, da nekaj za kar smo se v koaliciji na začetku mandata soglasno zmenili, nekaj mesecev pred volitvami zdaj podiramo in zahtevamo stvari, ki niso realne.

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. Imate proceduralni predlog. Izvolite gospod Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala, gospod predsednik. Torej, glede na odgovor, ki ni natančen oziroma je pomanjkljiv v tem smislu, da tudi uresničen ni v celoti, predlagam, da se v skladu s poslovnimi določili o tem v državnem zboru opravi splošna razprava. Tudi zaradi tega, ker mi nismo uresničili leta 2005 v koalicijskem sporazumu predvidene spremembe zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju tako kot tam piše. Še več, z zakonom o usklajevanju transferjev smo zamrzili na primer letni dodatek, za katerega smo tam napisali, da bo počasi rasel proti 75% tistega v javnem sektorju. Lani ni zrasel niti za 1 cent in letos bo zrasel manj kot bi moral in to pomeni, da smo odstopili od dogovora.

Kar zadeva zamrznitev pokojnin, usklajevanje pokojnin v letu 2000 z našim soglasjem, moram povedati, da ni šlo za zamrznitev, ampak, da takratni način usklajevanja ni bil zamrznitev, je bilo pa nekaj slabše kot to kar je sedaj. Mi smo popravili način usklajevanja, vendar ne dosledno. Pokojnine se ne usklajujejo s plačami, pač pa so, lansko leto na primer, zaostale za 2% glede na neto plače in za 1,3% v primerjavi z bruto plačami. To pomeni, da koalicijskega dogovora mi nismo v celoti realizirali, smo pa popravili usklajevanje nekaj na boljše.

Kar zadeva pravice iz zavarovanj pa tudi nisem dobil odgovora. Namreč ni mogoče sprejeti domene, da lahko kdorkoli z nekim drugim zakonom poruši to, kar imajo ljudje pravico dobiti iz nekega zavarovanja. To je enako kot če bi zavaroval kasko avto, v enem drugem zakonu bi pa pisalo: "to je že prav, da ima zavarovano, ampak dobil pa ne bo, ker smo mi to zamrzili, smo se odločili, da zamrznemo". Seveda je ta odločitev mogoča, ampak je napačna. Vedno je mogoča takšna odločitev, ni pa dobra in zaradi tega je prav, da se o tem širše pogovorimo, da pridemo s še bolj natančnimi podatki na površje in da potem vidimo kaj se da napraviti. Dolgoročno je treba stvari urediti na ta način, kot mi predlagamo. Kratkoročno je pa marsikaj mogoče tudi, recimo razmišljanje o druginjskem dodatku. Mi ne moremo biti proti takim rešitvam. Podpiramo take rešitve, ampak na način, da bi to zadelo resnično tiste, ki so najbolj prizadeti, in seveda iz pravega naslova. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Hvala. O predlogu poslanca, gospoda Žnidaršiča, da državni zbor opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj. S tem zaključujem postavitev vprašanj predsedniku vlade.